

And he should say; – ונימא אין טומאת ידים וכלים במקדש –
there is no *Toom'oh* of hands and utensils in the *Beis HaMikdosh*

OVERVIEW

זכינו (על מחט וכו' שהסכין והידים טהורות וכו' of משנה) stated (regarding the עקיבא גמרא The טהורות are מחט/בשר which touched the ידים so the שאין טומאת ידים במקדש asked that since it also states that הסכין is טהור, ר"ע should have added כלים to his statement and say שאין טומאת ידים וכלים במקדש. Our תוספות explains why this thought that the כלים should become טמא (if it would not be במקדש).¹

תוספות asks:

תימה לרבינו יצחק ממה היה לו לכלי ליטמא אי ממשקין² הא משקין בית מטבחים דכן -
The ר"י is astounded! From what should this כלי (the סכין) receive טומאה; if it is from the liquid, but יוסי בן יועזר testified that the בית מטבחים is משקין –

תוספות answers:

ויש לומר דרבי עקיבא היא דאמר טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא³ -
And one can say that ר"ע (on whom the מקשן asks) is the one who maintains that מה"ט others מטמא משקין -
אם כן לית ליה שיהא דכן⁴ -

Therefore he cannot maintain that משקין בית מטבחים are טהור –

תוספות responds to an anticipated difficulty:⁵

וזה אין נראה לו דלרבי עקיבא יהיו דכן מלטמא⁶ כלים -

¹ See 'Thinking it over' # 1.

² The חכמים were גזור that כלים are טומאה מקבל from משקין (even if the משקין are not an טומאה). However since אוכלין (ביהמ"ק) are not מטמא even משקין (the blood and water that are in the slaughterhouse of the ביהמ"ק) are not מטמא even משקין (on the בשר or the מחט). (according to יוסי בן יועזר [see א, יז]), so how could the כלי be מקבל from the משקין (on the בשר or the מחט).

³ See the גמרא on יח, א that ר"ע expounds יטמא which is written by משקה to read יטמא that it is מה"ט.

⁴ Those who maintain טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא is טומאת משקין לטמא אחרים (like יוסי בן יועזר) that in the ביהמ"ק there was no such גזירה, therefore משקה בית מטבחים is טהור, however ר"ע who maintains טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא must disagree with יב"ע and maintains that בית מטבחים is מטמא.

⁵ Granted that מטמא מדאורייתא is משקין בית מטבחים, but that is only regarding אוכלין; it certainly cannot be כלים מטמא כלים. So why should the כלים be מקבל from the משקין? Just as those who maintain that לטמא אחרים דאורייתא is טומאת משקין לטמא אחרים, similarly ר"ע who agrees that משקה cannot be מטמא כלים, rule that this גזירה does not apply to בית מטבחים, similarly ר"ע who agrees that משקה cannot be מטמא כלים. The original question remains, from what should these כלים become טמא?! תוספות responds.

⁶ Since מטמא כלים מדרבנן and משקין are מטמא אוכלין (מה"ט) is משקה (בית מטבחים) it does not seem right that we should exclude משקין בית מטבחים from being כלים מטמא, especially since טומאת כלים is not so severe for they have טהרה במקוה (see מהרש"א). See רש"י for an alternate explanation.

And the משקין בית מיטבחיא did not agree to make this distinction that should be טהור from being מטמא כלים even though they are טמא to be אוכלין, but rather he maintained that since משקין בית מיטבחיא is (מה"ת) all the rules of טומאה (including מטמא לטמא) applies. The reason the טהור is סכין is because there is no במקדש (ממשקין) כלים.⁷

תוספות asks:

ואם תאמר דילמא כי אמר רבי עקיבא זכינו עדיין לא נגזרה גזירה דכלים -

And if you will say; perhaps when ר"ע said 'זכינו' (that there is no טומאת ידים was not decreed yet -

וגזירה דידים לקדש כבר נגזרה⁸ -

However the גזירה that ידים are מטמא קודש was already decreed (so therefore ר"ע could only have said זכינו regarding ידים (where there was already a גזירה in place) but not regarding כלים (where as of yet there was no גזירה) –

תוספות proves his point that the גזירה of ידים לקודש preceded the גזירה of כלים:

כדאמרין בפרק קמא דשבת (דף טו,א ושם) דשלמה גזר לקודש⁹ ואינהו גזרו לתרומה -

As the גמרא states in the first פרק of שבת, that שלמה המלך was גזר טומאת ידים (which was by the דבר י"ח דבר **for תרומה** **for קודש** and the later חכמים were גזר טומאת ידים **for תרומה** **for קודש** when they were also גזר טומאת כלים).

תוספות answers:

ויש לומר דגזירה דכלים היינו בי"ח דבר וי"ח דבר קדמו לרבי עקיבא¹⁰ -

And one can say that the גזירת כלים was by the דבר י"ח and the גזירת י"ח דבר preceded ר"ע, so there was גזירת כלים in the time of ר"ע.

תוספות asks:

ואם תאמר מנא ליה לגמרא שאין טומאת כלים במקדש¹¹ -

And if you will say how does the גמרא know that there is no טומאת כלים in the מקדש?

דילמא בי"ח דבר גזרו על כלים אף במקדש -

Perhaps in the דבר י"ח they were גזר on כלים even in the מקדש -

⁷ [Seemingly we would need to say (at this point) that the משקין בית מיטבחיא can be מטמא כלים only if the משקין left the עזרה; however in the עזרה it would not be מטמא since במקדש כלים טומאת כלים.]

⁸ See 'Thinking it over' # 2.

⁹ This would seemingly mean for קודש outside the עזרה (like בשר שלמים in ירושלים), for טומאת ידים במקדש.

¹⁰ The דבר י"ח were instituted by the תלמידי הלל ושמאי (see the סוגיא in שבת beginning on יג,ב) who lived (הלל ושמאי) one hundred years before the חורבן בית שני while ר"ע lived (during and) after the חורבן.

¹¹ The גמרא is challenging ר"ע that he should have said במקדש כלים טומאת כלים; זכינו שאין טומאת כלים במקדש in the time of ר"ע there is no טומאת כלים במקדש.

והא דקתני שהסכין טהור ההיא נשנית קודם י"ח דבר -

And that which the משנה states that the knife is טהור, that משנה was taught prior to the גזירת י"ח דבר -

שהיה מעדותו של רבי חנינא סגן הכהנים¹² -

For this משנה was taken from the testimony of רחס"ה who lived before the גזירת י"ח דבר.

answers: תוספות

ויש לומר דאם איתא דגזרו בי"ח דבר טומאה על הכלים במקדש -

And one can say that if this so that the חכמים were גוזר טומאה on כלים in the מקדש by the דבר י"ח דבר -

הוה ליה למיתני בהדיא בשום מקום לאשמעינן דההיא דקתני שהסכין טהור קודם גזירה נשנית: It should have been stated somewhere explicitly (that there is a במקדש) (גזירת כלים) in order to let us know that the משנה which stated that the knife is טהור was taught before the דבר י"ח (but now it is טמא). Since there is no teaching to this effect this proves that there never was a גזירה of במקדש טומאת כלים.

SUMMARY

According to מטמא is משקין בית מטבחיא (טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא) ר"ע (that even כלים. The גזירת י"ח דבר was (perhaps after רחס"ה, but) before the time of ר"ע.

THINKING IT OVER

1. ¹³ Why did (טמא) סכין become מקשן (how can the asks his question on the תוספות. ¹⁴ Why did not תוספות ask this very same question on the תנא; why teach us that טהור; how could it have become טמא?!¹⁴

2. ¹⁵ גזירת כלים before גזירת ידים was perhaps the second question תוספות. ¹⁷ However this is the answer which רב יהודה אמר רב¹⁶ gave?!¹⁷

¹² However in the later time of ר"ע when they were already גוזר the דבר י"ח there was טומאת כלים במקדש (and the סכין would have been טמא), therefore ר"ע could not have said במקדש כלים טומאת כלים.

¹³ See footnote # 1.

¹⁴ פני יהושע.

¹⁵ See footnote # 8.

¹⁶ If תוספות ד"ה תרווייהו is referring to s'רבא's answer; תוספות asks and answers that question in the following.

¹⁷ See לחמי פסחים.